

**Záměr
na vyhlášení zvláště chráněného území**

ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
o ochraně přírody a krajiny v platném znění
a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb.

**Přírodní památka
BOUŠOVKA**

Datum zpracování:
13. 2. 2023

1. Název zvláště chráněného území

- Boušovka

2. Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území

- přírodní památka – dále jen „PP“
(ve smyslu § 36 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů – dále jen „zákon“)

3. Předmět ochrany a jeho popis3.1. Souhrnná charakteristika předmětu ochrany

Předmětem ochrany jsou mokřadní ekosystémy makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních vod, vegetace parožnatek, vegetace vysokých ostřic a přechodových rašelinišť s výskytem zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů vázaných na vodní a mokřadní prostředí, zejména s významným společenstvem obojživelníků a vážek.

3.2. Popis předmětu ochrany**A. ekosystémy**

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
V1 Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod	15	Porosty stulíku žlutého (<i>Nuphar lutea</i>) a leknínu bílého (<i>Nymphaea alba</i>) včetně růžové formy – svaz <i>Nymphaeion albae</i> . Z dalších vodních makrofyt lze zmínit rdest tupolistý a vláskovitý (<i>Potamogeton obtusifolius</i> a <i>P. trichoides</i>) a sporadický výskyt bublinatky jižní (<i>Utricularia australis</i>), a to v mělkých partiích litorálu. Společenstvo doplňují porosty okřehku menšího (<i>Lemna minor</i>) a závitky mnohokořenné (<i>Spirodela polyrhiza</i>).
V5 Vegetace parožnatek	2–15	Litorál rybníka. Po obnově rybníka zde byl zaznamenán masový výskyt vzácných parožnatek (<i>Chara</i> sp.) - biotop V5, které pokryly odbahněné dno. Jedná se o výskyt lesklenky vlasaté (<i>Nitella capillaris</i>) a lesklenky zelené (<i>Nitella syncarpa</i>).
R2.3 Přechodová rašeliniště	3	Fragmenty přechodových rašelinišť ovlivněné hladinou vody v rybníku Boušovka. Jedná se o v menší míře zastoupené společenstvo v jihovýchodní části památky s typickými zástupci čeledi šachorovitých (suchopýr úzkolistý (<i>Eriophorum angustifolium</i>), ostřice ježatá (<i>Carex echinata</i>), o. skloněná (<i>C. demissa</i>), o. obecná (<i>C. nigra</i>), o. Hartmanova (<i>C. hartmanii</i>)).

M1.7 Vegetace vysokých ostřic	5	Na jižní až jihozápadní straně rybníka převažuje vegetace vysokých ostřic (M1.7). Zde převládá ostřice štíhlá (<i>Carex acuta</i>) a především ostřice ostrá (<i>Carex acutiformis</i>) a sítiny (<i>Juncus</i> sp. div.). Jedná se o společenstva vysokých ostřic svazu <i>Caricion gracilis</i> .
-------------------------------	---	---

B. druhy

druh	stupeň ohrožení **	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace
Společenstvo obojživelníků	stupeň ohrožení jednotlivých druhů – viz tabulka v kap. 2.1.3 plánu péče	Zahrnuje druhy vázané na rybník (zejména jeho mělčiny) a navazující mokřady: čolek obecný (<i>Lissotriton vulgaris</i>), č. horský (<i>Ichthyosaura alpestris</i>), č. velký (<i>Triturus cristatus</i>), kuňka ohnivá (<i>Bombina bombina</i>), ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>), rosnička zelená (<i>Hyla arborea</i>), blatnice skvrnitá (<i>Pelobatetes fuscus</i>), skokan ostronosý (<i>Rana arvalis</i>), s. štíhlý (<i>Rana dalmatina</i>) a komplex zelených skokanů (s. krátkonohý – <i>Pelophylax lessonae</i> , s. skřehotavý – <i>Pelophylax ridibundus</i> , s. zelený – <i>Pelophylax esculentus</i>); početnosti jednotlivých druhů viz tabulka v kap. 2.1.3 plánu péče
Společenstvo vážek	stupeň ohrožení jednotlivých druhů – viz tabulka v kap. 2.1.3 plánu péče	Zahrnuje předmět ochrany EVL vážku jasnoskvrnnou (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>) a další druhy vážek např. šídlatku tmavou (<i>Lestes dryas</i>), šídlo rákosní (<i>Aeshna affinis</i>), vážku běloustou (<i>Leucorrhinia albifrons</i>), vážku čárkovanou (<i>Leucorrhinia dubia</i>), vážku jarní (<i>Sympetrum fonscolombii</i>); početnosti jednotlivých druhů viz tabulka v kap. 2.1.3 plánu péče

4. Cíl ochrany

Cílem ochrany je funkční ekosystém malého rybníka s cennými společenstvy vodních rostlin a živočichů s navazujícími společenstvy rašeliníšť a mokřadních společenstev. Hlavním cílem je zachování populace obojživelníků, vážek (např. vážky jasnoskvrnné) a společenstva vodních makrofyt a parožnatek.

5. Základní ochranné podmínky

- Základní ochranné podmínky přírodních památek jsou stanoveny v § 36 zákona.

6. Návrh bližších ochranných podmínek

- V souladu s ustanovením § 36 odst. 1 zákona se navrhuje, aby na území nově navržené PP bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- a) povolovat anebo provádět změny druhů pozemků nebo způsobů jejich využití

- b) povolovat nové stavby anebo provádět změny stávajících staveb nebo změny staveb před jejich dokončením
- c) umisťovat myslivecká zařízení sloužící k příkrmování zvěře, deponovat krmení pro zvěř a provádět její příkrmování
- d) hnojit pozemky nebo používat chemické prostředky (např. vápno), příkrmovat ryby
- e) chovat ryby nebo vodní drůbež
- f) provádět terénní úpravy
- g) manipulovat s výškou vodní hladiny kromě stavů vyžadujících okamžitý zásah (povodňové stavy a mimořádné situace dle manipulačního řádu)

7. Vymezení ochranného pásma:

Území je dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. vyhlášeno bez ochranného pásma.

8. Územně správní zařazení území

kraj:	Pardubický
okres:	Chrudim
obec s rozšířenou působností:	Chrudim
obec s pověřeným obecním úřadem:	Chrudim
obec:	Licibořice
katastrální území:	Licibořice

9. Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků dotčených záměrem na vyhlášení zvláště chráněného území

Katastrální území: Licibořice – 683167
St. 229
790/10
790/6 (část)

10. Předpokládaná výměra zvláště chráněného území

1,7198 ha (dle ZPMZ a KN)

11. Odůvodnění záměru

- Jedná se o nové vyhlášení již existující přírodní památky Boušovka.

11.1. Historie ochrany území

27. 4. 1950 bylo území vyhlášeno za chráněné vyhláškou 145.921/50-IV/1 Ministerstva

školství, věd a umění, což bylo dodatečně registrováno výnosem č. 14.200/88-SÚOP ze dne 29. 11. 1988 Ministerstva kultury ČSR.

V roce 2005 byla PP Boušovka zařazena do soustavy Natura 2000 nařízením vlády č. 132/2005 Sb. jako EVL s kódem CZ0533296 s předmětem ochrany vážka jasnokvrnná (*Leucorrhinia pectoralis*). Nařízením vlády č. 318/2013 Sb. byl pak rozšířen předmět ochrany o typ evropského stanoviště 3140 – Tvrdé oligo-mezotrofní vody s bentickou vegetací parožnatek.

11.2. Hlavní důvody zpracování záměru na nové vyhlášení PP:

Původní zvláště chráněné území podle zřizovacího předpisu z roku 1950 bylo s ohledem na lokalizaci předmětu ochrany vymezeno nedostatečně, pouze na části rybníka a litorálních společenstev s výskytem zvláště chráněných druhů. Předkládaný návrh zohledňuje současný stav znalostí přírodních hodnot území. Nově vyhlášená PP tak obsáhne plochy velmi cenných vodních a mokřadních společenstev, které v současnosti leží mimo zvláště chráněné území.

Jednozančným hlavním důvodem je i vydání zřizovacího předpisu formálně i obsahově odpovídajícího současnému právnímu stavu na úseku ochrany přírody na místo platného zřizovacího výnosu z roku 1950, v němž není dostatečně vymezen předmět ochrany ani bližší ochranné podmínky území. Taktéž nová hranice PP bude v terénu jednoznačně identifikovatelná.

11.3. K názvu zvláště chráněného území:

Název Boušovka je užíván od vyhlášení území v roce 1950. Jméno PP vychází z označení rybníka, který byl založen r. 1876 Vincencem Auerspergem na místě původní bažinaté olšiny. Původní název Volšovka posléze zlidověl pod označení Bolšovka a ten posléze k Boušovka. Vzhledem k tomu, že nové vyhlášení je přehlášením stávajícího zvláště chráněného území může být původní zažitý název zachován, aniž by docházelo k duplicitě názvů zvláště chráněných území.

11.4. Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území:

Při novém vyhlášení nedojde ke změně kategorie zvláště chráněného území. Tato kategorie pro dané území odpovídá vymezení jednotlivých kategorií zákonem. Jedná se o útvar malé rozlohy s fragmenty ekosystémů s regionálním ekologickým a estetickým významem.

11.5. K předmětům ochrany:

Předměty ochrany zahrnují jak předměty ochrany EVL Boušovka, tak i další ohrožené a chráněné druhy živočichů. Ochrana rostlin je zahrnuta do ochrany ekosystémů.

11.6. K cílům ochrany:

Cíle ochrany jsou formulovány v souladu s ustanoveními § 36 odst. 2 zákona, tak aby bylo zajištěno zachování předmětu ochrany v příznivém stavu.

11.7. K návrhu bližších ochranných podmínek:

Bližší ochranné podmínky PP jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou zcela

ošetřeny základními ochrannými podmínkami PP a mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

11.8. K jednotlivým bližším ochranným podmínkám:

ad a/ a b/

Povolovat změny druhů pozemků anebo způsobů jejich využití a povolovat nové stavby anebo provádět změny stávajících staveb nebo změny staveb před jejich dokončením:

Předmět ochrany PP je vázán na stávající druh a způsob využití pozemků; jedná se zejména o trvalé travní porosty, litorály a vodní plochu rybníka. Proto změna druhu a způsobu využití pozemků znamená potenciální ohrožení předmětu ochrany PP a je navrhováno vázat ji na souhlas orgánu ochrany přírody. Rovněž jakékoliv umísťování nebo změny stávajících staveb sebou nesou riziko poškození předmětu ochrany (především stavba hráze s výpustným zařízením).

ad c/

umísťovat myslivecká zařízení sloužící k příkrmování zvěře, deponovat krmení pro zvěř a provádět její příkrmování:

PP se nachází v oboře. Činnost, která by soustředila zvěř do prostoru PP, by mohla negativně ovlivnit předměty ochrany. Deponování krmiva v prostoru PP by zároveň mohla negativně ovlivnit chemismus vody.

ad d/

hnojit pozemky nebo používat chemické prostředky (např. vápno), příkrmovat ryby:

Předměty ochrany PP jsou citlivé na jakékoliv významnější změny trofie a chemismu vody.

ad e/

chovat ryby nebo vodní drůbež:

Chov ryb a vodní drůbeže by vedl jak k zvýšené predaci, tak i ke změně chemismu vody a tím přímo ovlivnil předměty ochrany.

ad f/

provádět terénní úpravy:

PP je zároveň v překryvu s I. a II. zónou CHKO, kde je dle § 26 odst. 3 zákona zakázáno provádět terénní úpravy značného rozsahu. Předměty ochrany v takto plošně malé přírodní památce však mohou být ovlivněny jakoukoliv terénní úpravou.

ad g/

manipulovat s výškou vodní hladiny kromě stavů vyžadujících okamžitý zásah (povodňové stavy a mimořádné situace dle manipulačního řádu):

Předměty ochrany jsou vázány na vodní prostředí. Manipulace s vodou přímo ovlivňuje jejich životní nároky.

11.9. K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Vymezená hranice vychází ze stávajícího stavu po opravě hráze rybníka Boušovka a po odbahnění jeho zátopy. Hranice byla navržena tak, aby všechny významné fenomény předmětu ochrany byly v území zahrnuty. PP zahrnuje pozemek se stavbou hráze, dále pozemek zátopy rybníka a dále zasahuje do rozlehlého pozemku, kdy z něho vyčleňuje nejcennější mokřadní partie. Tudíž nebylo možné využít stávající hranice pozemků. Pro hranici PP byl tedy vypracován záznam podrobného měření změn.

11.10. K vymezení ochranného pásma:

Území je dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. vyhlášeno bez ochranného pásma. Navazující okolí PP je součástí I. a II. zóny CHKO Železné hory.

Přílohy:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

M2 - Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ

soupis souřadnic lomových bodů hranice PP Boušovka